

Rond het begin van de 20ste eeuw kreeg de Leidsebuurt gestalte. Voor die tijd bestond het gebied voornamelijk uit weiland doorsneden met slootjes voor de afwatering. Dat was nodig omdat het een laaggelegen veengebied betrof met de kenmerkende naam: 'De Veenpolder'. Behalve bij de Brouwersvaart was er nog nauwelijks bebouwing in het gebied.

In de tweede helft van de 19de eeuw nam in Haarlem de werkgelegenheid en de bevolking snel toe. De woningbouw kon dat niet bijhouden en er ontstond met name een groot tekort aan arbeiderswoningen. Arbeiders woonden voor die tijd voornamelijk in de oude binnenstad. Voor hen waren de woonomstandigheden heel slecht. We kunnen ons dat vandaag de dag nauwelijks meer voorstellen. Pas de woningwet uit 1901 bracht verbetering qua ruimte en comfort.

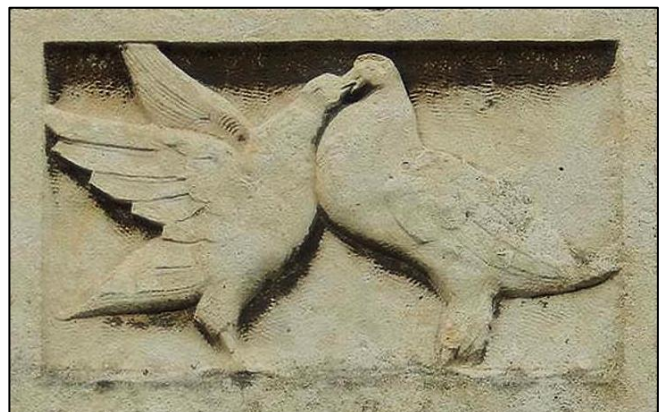
In de Leidsebuurt wordt vanaf 1887 door diverse grondeigenaren gebouwd. Zij maken ieder voor zich een stratenplan voor bij hun huizen en de kunst is om dat op elkaar aan te laten sluiten. De coöperatieve bouwverenigingen gaan eveneens aan de slag met woningbouw. Verenigingen opgericht met het doel om de positie van de arbeider te verbeteren. Bemiddelde burgers verschaften het kapitaal. Het was de bedoeling dat de

woningen uiteindelijk eigendom zouden worden van de leden/bewoners. Er waren in de Leidsebuurt wel zeven verenigingen actief. Daarnaast bouwden ook veel particulieren. Ook de Gemeente bleef niet achter, net als de NS voor haar werknemers.

Zogenaamde woningbouwcorporaties timmerden ook letterlijk aan de weg. Voor de Leidsebuurt waren dat er vijf waaronder Woningstichting Patrimonium. De opzet van deze corporaties was anders dan die van de coöperatieve bouwverenigingen. Patrimonium bouwde voor de verhuur. Het was niet de bedoeling dat de woning eigendom van de bewoner zou worden.

Al die bouwactiviteiten zonder een echt totaalplan leidde tot veel soorten woningen. Alleen bij de woningen die door de coöperatieve bouwverenigingen en woningbouwcorporaties zijn gebouwd, kun je zien dat er meer rekening is gehouden met de omgeving. Door de lagere bebouwing en meer éénheid zien de straten waarin ze staan er een stuk vriendelijker uit. Ook zijn er tuintjes voor en achter. Bovendien ontbreken er de vele pakhuizen die het beeld rommelig zouden kunnen maken.

Dit groepje huizen in de Rollandstraat is gebouwd door Patrimonium in 1920. Dat is ook de tijd dat de gevelsteen erg in was. Je ziet zo'n steen boven de entree van de nummers 82 en 83. In de steen is een afbeelding opgenomen van twee duiven. De maker en de symboliek van de steen is niet bekend. Maar ik zou mij zo voor kunnen stellen dat dit te maken heeft met zorg en liefde die de afgebeelde duiven uitstralen.

Bron: Geschiedenis van de Leidsebuurt